

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

GIACOMO PUCCINI

Pillangó- kisasszony

Madama Butterfly

KONCERTSZERŰ ELŐADÁS
CONCERT PERFORMANCE

GIACOMO PUCCINI

Pillangó- kisasszony

Madama Butterfly

KONCERTSZERŰ ELŐADÁS *CONCERT PERFORMANCE*

Opera három felvonásban, olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

Opera in three acts, in Italian with Hungarian, English, and Italian subtitles

Szövegíró *Librettist* **GIUSEPPE GIACOSA, LUIGI ILLICA**

Magyar nyelvű feliratok *Hungarian subtitles* **KENESEY JUDIT**

Angol nyelvű feliratok *English subtitles* **ARTHUR ROGER CRANE**

Cso-Cso szan *Cio-Cio san* **KRISZTA KINGA / SÜMEGI ESZTER /**

LÉTAY KISS GABRIELLA

Szuzuki *Suzuki* **SAHAKYAN LUSINE**

Pinkerton **BONCSÉR GERGELY / LÁSZLÓ BOLDIZSÁR / PATAKI ADORJÁN**

Sharpless **SZEGEDI CSABA**

Goro **BALCZÓ PÉTER**

Yamadori **BARTOS BARNA**

Kate **NÁNÁSI HELGA**

A szerzetes nagybácsi (Bonzo) *The Bonze* **KISS ANDRÁS**

Császári biztos *The Imperial Commissioner* **FÜLEP MÁTÉ**

Közreműködik a Magyar Állami Operaház Zenekara és Énekkara

Featuring the Hungarian State Opera Orchestra and Chorus

Karigazgató *Chorus director* **CSIKI GÁBOR**

Karmester *Conductor* **DÉNES ISTVÁN**

Cselekmény

I. felvonás

Pinkerton amerikai tengerészhadnagy hajója Nagaszaki kikötőjében állomásozik. A fiatal tiszt világljáró katonai szolgálatát szerelmi kalanddal teszi változatossá: elhatározza, hogy japán módra házasságot köt egy gésával. Ebben Goro, a hivatásos leánykereskedő és házasságközvetítő lesz segítségére. Sharpless, az amerikai konzul figyelmezteti Pinkertont, hogy a menyasszony, Cso-Cso szan (Madama Butterfly, azaz Pillangókisasszony) komolyan veszi a házasságot, még a keresztény vallást is felvette, annyira bízik vőlegényében. Óva inti Pinkertont: nehogy könnyelműen bünt kövessen el vele szemben! A hadnagy nem veszi komolyan a baráti tanácsot, és vígan koccint arra a napra, amikor egy igazi amerikai lánnyal fog házasságra lépni.

Cso-Cso szan boldogan érkezik meg barátnőivel új otthonába. Sharpless kérdésére elmondja, hogy családja elszegényedett, ezért lett gésa. Néhány apró tárgyat hozott magával. A legyező, a tükör és egyéb apróságok közül egy kard kerül elő, amelyet ereklyeként őriz. Goro súgja meg Pinkertonnak, hogy ezt Cso-Cso szan édesapja kapta a japán császártól, hogy ölje meg magát. Cso-Cso szan megosztja vőlegényével családja előtt féltve őrzött titkát:

a misszióban járt, és felvette férje vallását. Közben megérkezik a császári jegyző és a rokonság, következik az esküvői szertartás.

Pinkerton mulatságosnak tartja az új rokonságot, vidáman koccint velük. Alig távoznak el a hatóság emberei, váratlanul betoppan Cso-Cso szan nagybátyja, Bonzo – megtudta, hogy unokahúga megtagadta ősei hitét. Bonzo megátkozta Cso-Cso szant. Pinkerton kidobja a felbőszült papot, s vele együtt az új rokonságot is. A férfi vigasztaló szavának és Szuzuki imájának hatására Cso-Cso szan lassan megnyugszik. A csillagfényes éjszakában boldogan adja át magát a szerelemnek férje karjaiban.

II. felvonás

Pinkerton, mielőtt elhajózott, megígérte Cso-Cso szannak, hogy visszatér, ha majd a vörösbegy újra fészket rak. Cso-Cso szan bízik az ígéletben, három éve várja vissza férjét – Amerikában a madarak talán nem raknak fészket minden tavasszal. Sharpless, a konzul jelenik meg. Fájdalmas megbízást kell teljesítenie. Pinkerton levelét kell felolvasnia, amelyben az megírja, hogy megnősült, és most újra Japán felé tart. Cso-Cso szan boldogan fogadja a konzult – nem sejt semmit. Újabb vendég érkezik, a gazdag Yamadori herceg Goro kíséretében. A herceg szeretné Cso-Cso szant feleségül venni. Cso-Cso szan elképzelni sem tudja, hogy újra férjhez menjen. Ő egy amerikai tiszt felesége, még ha a japán törvények elváltak tekintik is azt az asszonyt, akit a férje elhagyott.

A herceg és Goro elmege, és a konzul végre belekezd Pinkerton levelébe. Cso-Cso szan azonban minduntalan félbeszakítja, örömeiben nem tud figyelni a levélre, csak a viszontlátásra gondol. Sharpless végül abbahagyja az olvasást. Megkérdezi az asszonyt, mit tenne, ha férje nem térne vissza hozzá. Cso-Cso szan két dolgot tehetne: visszamegy énekével szórakoztatni az embereket, vagy meghal.

A baráti tanácsra, hogy menjen férjhez Yamadorihoz, Cso-Cso szan kirohan, és behozza kisfiát. Sharpless itt már nem tehet többet, dolgavégezetlenül távozik.

Váratlanul ágyúlövés hallatszik a kikötőből. Cso-Cso szan távcsövével kibetűzi a hajó nevét: Abraham Lincoln, Pinkerton hajója. Szuzukival azonnal boldog készülődésbe fog; a tavaszi kert virágaival díszíti fel a házat. Felveszi esküvői köntösét, és gyermekét ünneplő ruhába öltözteti. Lassan besötétedik. Szuzuki elálmosodik, és a gyermek is elalszik. Csak Cso-Cso szan virraszt, várja haza az apát és férjét.

III. felvonás

Megvirrad. Szuzuki aludni küldi fáradt úrnőjét és a gyermeket.

Sharpless és Pinkerton érkezik. Korán jöttek, hogy Szuzukival négy szemkört beszélhessenek. Velük van egy fiatalasszony is, Pinkerton amerikai felesége, Kate. Az új feleség kéri Szuzukit, hogy szóljon Cso-Cso szannak, mert magukkal szeretnék vinni a gyermeket. Pinkertonban azonban feltámad a lelkiismeret,

és elmenekül a találkozás elől. Megjelenik Cso-Cso szan. Amikor kilép a házból, szembetalálja magát az új asszonnyal. Nem tagadja meg tőle gyermekét – a legboldogabb asszonynak nevezi –, de a fiúért az apának kell eljönnie.

Amikor mindenkéi eltávozik, Cso-Cso szan előveszi apja kardját, és elolvassa a belevéselt szavakat: „becsülettel halj meg, ha becsülettel nem élhetsz tovább”. Váratlanul beszalad a kisfia.

Cso-Cso szan elbúcsúzik tőle és játszani küldi.

Újra egyedül marad. Kezébe veszi a kardot...

Pinkerton későn érkezik.

Egy siker bukástörténete

„Kedves Giulio uram... Halálra unom magam. Hiszen nincs semmi munkám. Ez a tétlenség végül még a levélírástól is elveszi a kedvem. Alig bírom magam rászánni, pedig az íróasztalomon való-ságos hegy tornyosul.

Nagyon hálás lennék, ha tudatná velem, írt-e már New Yorkba amiatt a bizonyos amerikai téma miatt. Mindig rá kell gondolnom...” (1900. augusztus)

Giacomo Puccini (1858–1924) csak akkor volt boldog, ha dolgozhatott, vagy legalábbis már megvolt a témája. 1900 júliusában megtekinti a Tosca londoni bemutatója alkalmával David Belasco nagy sikerrel játszott színművét, melyet az amerikai szerző John Luther Long *Madame Butterfly* című elbeszélése alapján írt. Ha nem igaz is, amivel Belasco dicsékszik önéletrajzában, hogy Puccini az előadás után felindulástól zokogva kérte tőle a darabot, a mű valóban nagyon hatott a maestróra. Különösen az ragadta meg, hogy bár nem tudott angolul, a világos szituációból mégis megértett mindent, a kis japán nő pedig elbűvölte.

„Még mindig nem vagyok egyenesben. Egészen kétségbeesem és csak emészttem magam... Ha legalább megjönne már az a válasz New Yorkból! Minél többet gondolok a Butterfly-ra, annál jobban rajongok érte...” (1900. november)

Puccini nem tud várni. Beszerzi a darabot és Long elbeszélését. Máris gyűlnek zenei gondolatai, ég a vágytól. Üldözi, gyötri, ostromolja két librettóíróját, Giacosat és Illicát.

„Kedves Giacosa, kérlek, könyörgök, letérdelek előtted... A vidéki tartózkodás a vége felé jár, azzal együtt a szükséges nyugalom is, és nekem még mindig semmi sincsen a kezemben. Kezdek kétségbeesni! Az ég szerelmére! Fejezd be a felvonást, mielőtt vége lenne a nyárnak!” (1901. június)

Ezen a nyáron autót vásárol, mert minden technikai újítás izgatja, lelkesíti. Emellett az autózás segít levezetni türelmetlenségét a hiányzó librettó, és idegességét felesége, Elvira szaporodó féltékenységi jelenetei miatt.

„Mindig szerelmes vagyok, és ha már nem leszek az, készülhetek a temetésemre.”

Ebben az időben Elvirának egyetlen lényre lett volna oka féltékenykedni, Cso-Cso szanra. Puccini minden gondolata a kis japán nő, a *piccola signorina Giapponese*.

1901 októberében annyi rimánkodás után végre megérkeznek Giacosa versei.

A maestro teljes erővel nekilát az első felvonás komponálásának. Közben Illicát a többi képért gyötri, az utolsó jelenetekre részletes scenikai elgondolásokat is ír. Így merül fel az elbűvölő hangulatú zümmögőkórus ötlete.

„Hogy kórust alkalmazhassunk, valami ügyes dolgot kell kitalálni. Misztikus hangok csukott ajkakkal. Nem tudom, mit akarok, de valami kell.”

(1901. november)

Japán népzene után kutat. Milánóba utazik, hogy az ott szereplő Sada Yakko japán színésznő csi-csergő hangjáról jegyezzen le eredeti témákat. Viareggióban felkeresi a japán követ ott nyaraló, szimpatikus csúnya feleségét, aki szintén megismerteti japán dalokkal. A követné Tokióból eredeti hangfelvételeket is hozat számára. Közben rátalál a kis japán nő megszemélyesítőjére, Rosina Storchióra, akit Milánóban hallgat meg.

„Tegnap este meggyőződtem, hogy egyedül Ön jelenítheti meg Butterfly-t, akiről éppen most komponálok operát. Önre gondolva még nagyobb lelkesedéssel folytatom munkámat.” (1902. április)

Semmi sem elég gyöngéd, elég őszinte, elég bensőséges ahhoz, hogy kifejezze azt a nőalakot, aki maga a testet öltött vágyakozás, a Távolság-Kelet Izoldája. Ennek a szerelemnek persze a két librettista látja kárát, mert egymást érik a módosítási javaslatok. A zeneszerző egyes kívánságai majdnem szakításhoz vezetnek az érzékeny Giacosával. Puccini egy egész felvonás törlését határozza el, amelynek helyszíne az amerikai konzulátus lett volna.

„Az operának kétfelvonásosnak kell lennie. Az első a Te (Illica), a második Belasco színdarabja legyen minden részletében... Nem kell közjárték, fejezzük be úgy, hogy tartsuk a közönséget másfél óráig döbbenetben!” (1902. november)

1903. február 25-én Elvirával és sofőrjével Luccába autózik egy vacsorára. Visszafelé egy hágó kanyargó útján a kocsi lecsúszik a töltésről és fának ütközik. Puccini kirepül a kocsiból, a motor alatt találják meg nyílt lábtöréssel. A gyógyulás igen soká húzódik. Puccini keserves hónapokat él át, a komponálás félbeszakad.

„Még további három hónapig kell gipszben lennem, ha jól értettem. Nem akarom ecsetelni, milyen állapotban vagyok. És én még abban reménykedtem, hogy leülhetek a zongorához, elkezdhetem a munkát.... Vége mindennek, Isten veled, Madama Butterfly, Isten veled, élet! Rettenetes!” (1903. május)

Csak a hónap végén kezd újra dolgozni. A családi krónika szerint egyik este félig térden, félig fekve, gipszbe kötött lábbal, nagy nehezen odacsúszik-mászik a zongorához, és boldogan szólaltatja meg az opera jellegzetes, opál-színben úszó harmóniáit.

Soha nagyobb biztonsággal nem tekintett darabja sorsa elé, mint ekkor. Különösen meggyőzi művének hitelességéről az a nagy megértés és szeretet, amellyel a színpadi munkások a kellestől a kulisszatologatóig végigkönyezték a próbákat.

„Kedves Rosinám! Felesleges volna szerencsét kívánni. A maga művészete annyira igaz, olyan gyengéd és megragadó, hogy biztosan lenyűgözi a közönséget. És remélem, hogy segítségével én is győzelemre jutok. Tehát ma este nyugodt szívvel és minden bizalommal, kedves barátnőm.” (1904. február 17.)

1904. február 17-én a milánói Scala zsúfolt nézőterén nem a *Madama Butterfly* bukott meg, hanem még Itáliában is ritka színházi botrány bontakozott ki.

Puccini később így nyilatkozott érzéseiről:

„Minden örööm, amit valaha színháztól kaptam, eltörpül a fájdalom mellett, amely azon az éjszakán a Scalában ért. Akkor sem szenvedhettem volna jobban, ha egy fához kötve kellett volna végignézniem, hogyan tépi szét gyermekemet a kannibálok tömege. Bensőséges szeretettel hoztam létre Pillangómat, több szeretettel, mint bármely más művemet... Mikor nyolc hónapig nem tudtam lábra állni, szenvedve is dolgoztam... Szeretett gyermekem mindenáron világra akart jönni... Nem hittem volna soha, hogy akkor este így kivégeznek. Nyögések, nyávogások, vad ordítások, kuncogások kísérték áriáimat. A színpalak mögül az öltözőbe menekültem, de a nézőtér csúfondáros lárma oda is elhallatszott... Bevallom, hogy mialatt Rosina Storchio kétségbeesett bátorsággal gúnyos zsvaj közepette énekelte a második felvonás legszenvedélyesebb melódiáját – a fájdalom, a megalázás felindulásában sírtam.”

Az egyébként könnyen búskomorságra hajló Puccinit a botrány ezúttal inkább daccal tölti el. Az opera eredeti formáján módosításokat hajt végre: az első felvonást jelentősen lerövidíti, kihagyja Illica sok humoros japán jelenetét az esküvői képből, és tömörebbé teszi a szerelmi kettőst. A kihagyott, összeragasztott partitúraoldalakra Puccini ironikusan ráírja: „az opera leg-

szebb részei”. A régi második felvonást két részre bontja, az új másodikikat a zümmögőkórossal zárja. Az új harmadik – néhány fölösleges rész helyett – megkapja Pinkerton szép búcsúáriáját, amelyet Giacosa annyira hiányolt.

„Tudom, hogy élő és őszinte operát írtam, amely biztosan fel fog támadni. A sajtó és a közönség mondhat, amit akar, rám dobhatják az összes követ, mint István vértanúra, mégsem sikerül eltemetniük; sem pedig megölni az én Butterfly-omat, mert ő új életre támad, elevenebb és egészségesebb lesz, mint valaha.”

(1904. február)

Három hónappal a botrányos est után a bresciai Nagyszínház közönsége

– a milánói ellentábor nem kis csodálkozására – teljesen meghódolt az opera szépségei előtt.

Fajth Tibor és Nádor Tamás Puccini című könyve nyomán összeállította:

Paál Gergely

Synopsis

Act I

On a hill overlooking Nagasaki harbour, U.S. Navy Lieutenant Benjamin Franklin Pinkerton inspects a Japanese house with Goro, a sharp local marriage broker who has arranged for him to have it when he marries Cio-Cio San (Madame Butterfly). Pinkerton meets Suzuki, who has been hired as the bride's chambermaid. Consul Sharpless is the first to arrive for the ceremony. He feels concern for the Japanese girl, who may take her vows more seriously. The bridal party approaches, headed by Cio-Cio San. She greets Pinkerton and the consul and tells the latter about her background: after the family lost its money, she became a geisha, which she points out is a respectable profession. She turns out to be fifteen years old. When Pinkerton asks Butterfly what she is carrying in her full sleeves, she shows toilet articles, then a sheathed knife, which she does not want to discuss. Goro explains that her father committed harakiri on orders from the emperor. The girl tells Pinkerton she visited the consulate to see about adopting his religion. The Commissioner reads the marriage contract, which the parties sign.

The party is interrupted by an uncle of Cio-Cio San's Bonze, who has learned of her conversion and stirs up the others to denounce her. Pinkerton comforts Cio-Cio San, who calls Suzuki to help her change into her bridal nightgown.

As evening falls, Pinkerton speaks lovingly to his bride, and they embrace before entering the house.

Act II

Three years later in the same house, Butterfly is waiting patiently for her husband's return. Suzuki has her doubts. Pinkerton will come back as he promised, "when the robins build their nests." Goro appears with Sharpless, who tells Butterfly that Pinkerton has written asking him to seek her out. Butterfly is overjoyed. Goro now introduces a suitor, Prince Yamadori, whom she haughtily informs that she is already married. Goro, Yamadori and Sharpless share the information that Pinkerton's ship will soon arrive, but that he does not want to see Butterfly. Sharpless interrupts reading out the letter to ask Butterfly what she would do if her husband never returned. She could go back to be a geisha, she says – or, better, die. Sharpless advises her to marry Yamadori, at which the indignant Butterfly introduces her son, saying that Pinkerton will surely come when he knows about him. Sharpless leaves without delivering his entire message. A cannon shot is heard; Butterfly recognises the ship in the harbour as Pinkerton's. Beside herself with joy, she makes Suzuki join her in gathering flowers and strewing them around the house. Once more she has Suzuki bring her bridal gown. The two women and child sit watching for Pinkerton's return.

Act III

The exhausted Butterfly goes to her room to sleep for a while with Suzuki's promise to wake her when Pinkerton comes. Scarcely has she gone when Pinkerton arrives accompanied by Sharpless, telling Suzuki not to wake Butterfly. Suzuki spots a woman in the garden. Pinkerton's "real American wife." The two men want Suzuki's help in persuading Butterfly to relinquish the child. Distressed by the house full of memories, Pinkerton asks Sharpless to do whatever is necessary for Butterfly and leaves. His wife Kate comes in with Suzuki, Butterfly returns wondering where Pinkerton may be, quickly guessing that Kate is his wife. She says Pinkerton can take his son if he comes for him in person. When the visitors have gone, she takes her father's dagger and is about to stab herself when the child runs in unexpectedly. She embraces him in an impassioned farewell and sends him to play with an American flag. She kills herself with the knife behind a screen. Dragging herself back to embrace her son, she dies as the distraught Pinkerton, calling her name, returns.

The story of the fiasco of a success

"My dear Signor Giulio, ... I am bored to death because I have no work to do.

My lack of work has brought in its train an utter distaste for even letter-writing.

I have a mountain of them here on my desk to answer!

I should be grateful to hear from you whether you have written to New York for that American subject.

I am thinking of it continually...." (August 1900)

Giacomo Puccini (1858–1924) was only happy when he could work, or at least had a subject. In July 1900, when visiting the London premiere of *Tosca*, he witnessed the American David Belasco's highly successful play based on John Luther Long's short story *Madame Butterfly*. Although Belasco's boast in his autobiography that Puccini was sobbing when he asked for the script of the play is not true, the piece did have a significant impact on the composer. What captivated him most was the fact that, in spite of not understanding English, he could comprehend everything of the clearcut situation and was enchanted by the little Japanese woman.

"In fact, I have not yet found my subject. I despair of it and am tormented in spirit. If at least some reply would come from New York! The more I think

of Butterfly the more irresistibly am I attracted...." (November 1900)

Puccini cannot wait. He obtains the play and Long's short story. Musical ideas are gathering in his mind, and he is eager to begin work. He chases, bombards and tortures his two librettists, Giacosa and Illica.

"Dear Giacosa,

Please, I beg to you on my knees... My stay in the countryside is drawing to its end together with the necessary peacefulness, and I don't have anything in my hands yet. I'm starting to despair! For God's sake! Finish the act before the end

of the summer!" (June 1901)

That summer he buys a car as all technical novelties excite and enthuse him. Driving also helps him to relieve tension resulting from the delayed libretto and his nervousness caused by his wife Elvira's increasingly frequent outbursts of jealousy.

"On the day when I am no longer in love you may hold my funeral."

In this period, Elvira could be jealous of only one person: Cio-Cio San. Puccini is completely preoccupied with the little Japanese woman, the *piccola signorina Giapponese*.

In October 1901, after so many entreaties, Giacosa's verses arrive. The maestro sets about composing the first act with all his energy. In the meantime, he is pressuring Illica for the remaining scenes, and draws up detailed instructions for the closing sequences. This was how the idea of the humming chorus with its enchanting atmosphere is conceived.

"If we want to use a chorus, we must come up with something clever. Mystic voices with closed lips. I don't know what I want, but we need something." (November 1901)

He is searching for Japanese folk music. He travels to Milan to take notes on original themes of the twittering voice of the Japanese actress Sada Yakko, who is working as a guest actress there. In Viareggio, he visits the Japanese ambassador's homely but friendly wife, who is on holiday there and acquaints him with Japanese songs. The ambassador's wife has original recordings sent from Tokyo. In the meantime, he finds Rosina Storchio, who can sing the role of the little Japanese woman, and he listens to her in Milan.

"Last night I was convinced that only you could create the part of Butterfly which I am writing. And with you in mind, I shall continue with greater enthusiasm with my work." (April 1902)

Nothing is tender, sincere and intimate enough to express this female figure who is the embodiment of desire, the Isolda of the Far East. It is the two librettists who suffer the consequences of this love as suggestions for modifications come thick and fast. Some of the composer's requests almost lead to a split from the sensitive Giacosa. Puccini decides to delete a whole act, which would have taken place at the American Consulate.

"The opera must be in two acts: the first one yours (Illica) and the other Belasco's play with all its details... No entr'acte, and reach the end having held the audience riveted for an hour and a half!" (November 1902)

On 25 February 1903, Puccini, Elvira and their chauffeur drive to Lucca for dinner. On the way back, the car skids on the winding road over the mountain pass, drifts off the road and hits a tree. Puccini is thrown from the vehicle and eventually found under the car with an open fracture in his leg. His recovery takes extremely long. Puccini lives through painful months and ceases composition.

"They unbandaged me yesterday, and progress was so insignificant that Guarneri declared I will have another three months of it, if all goes well. I can't tell you how I feel! I was hoping to get to the piano and begin work! Farewell to everything, farewell Butterfly, farewell my life! It's terrible!" (May 1903)

He resumes work only at the end of the month. According to a family story, on one evening he crawls to the piano, partly on his knees, partly lying on the floor, with his leg in plaster and happily plays the characteristic opal-tinted harmonies of the opera.

He has never been more certain about the fate of his opera than now. He is especially convinced about the authenticity of his piece by the understanding and love which the staff, from the stage hands to the prop man, demonstrated as they watched the rehearsals with tears in their eyes.

"Dear Rosina, my good wishes are useless. Your art is so true, delicate and impressive that I am sure the public will be completely overcome. And I hope, through you, to achieve complete victory. Until tonight then, with a sure heart, and with much affection, my dear." (17 February 1904)

On 17 February 1904, in the crowded auditorium of La Scala in Milan, it was not *Madama Butterfly* that failed but a theatrical scandal broke out that was rare even for Italy. Puccini described his feelings later as follows:

"All the joy I have ever received from the theatre is dwarfed by the pain I felt at La Scala that night. I couldn't have suffered more if I had had to see a mob of cannibals tear my child to pieces. I created my Butterfly with intimate love, with more love than any of my other pieces... When I couldn't stand on my feet for eight months I still continued work in pain... My beloved child wanted to be born at all costs... I would never have expected that I could be executed like that on that evening. My arias were accompanied with groans, mewing, wild shouts and giggles. I escaped to the dressing room from behind the scenes, but I could hear the derisive noises of the audience there too... While Rosina Storchio was singing the most passionate melodies of the second act with desperate courage amidst the scornful din, I admit, the pains and the humiliation made me cry."

The scandal makes Puccini, who otherwise fell into depression easily, defiant. He makes some changes to the original structure of the opera: he cuts large parts of the first act, leaves out many of Illica's humorous Japanese episodes from the wedding scene, and makes the love duet more compact. Puccini writes ironically "the most beautiful parts of the opera" on the pages of the score which have been cut and glued together. He divides the second act into two parts, and closes the new Act Two with the humming chorus. The new Act Three – instead of some redundant parts – is amended with Pinkerton's beautiful farewell aria, which Giacosa had sorely missed.

"I know that I have written a living and honest opera, which will be resurrected. The press, the public can say what they want, they can throw stones at me like at Stephen the martyr, but they cannot bury me; and they cannot kill my Butterfly, who will rise again, healthier and more alive than before." (February 1904)

Three months after that scandalous evening, the audience at the Teatro Grande in Brescia – to the great surprise of the opposition camp in Milan – surrendered entirely to the beauty of the opera.

*Compiled by Gergely Paál based on the book Puccini
by Tibor Fajth and Tamás Nádor*